TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2005. gada 15. novembrī *

Lieta C-392/02

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2002. gada 7. novembrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv H. P. Hartvigs [*H.-P. Hartvig*] un G. Vilmss [*G. Wilms*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Dānijas Karalisti, ko pārstāv J. Molde [*J. Molde*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — dāņu.

ko atbalsta:

Beļģijas Karaliste, ko pārstāv A. Snūksa [*A. Snoecx*], pārstāve,

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv V. D. Plesings [*W.-D. Plessing*], pārstāvis, kam palīdz D. Zelners [*D. Sellner*] un U. Karpenšteins [*U. Karpenstein*], *Rechtsanwälte*,

Itālijas Republika, ko pārstāv I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. de Bellis [*G. de Bellis*], *avvocato dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*] un J. van Bakela [*J. van Bakel*], pārstāves,

Portugāles Republika, ko pārstāv L. Fernandišs [*L. Fernandes*], A. Seisa Nevišs [*Â. Seiça Neves*] un H. A. dos Anhoss [*J. A. dos Anjos*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Zviedrijas Karaliste, ko pārstāv A. Kruse [*A. Kruse*], kā arī K. Vistranda [*K. Wistrand*] un A. Falka [*A. Falk*], pārstāves, kas norādīja adresi Luksemburgā,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*] un J. Makarčiks [*J. Makarczyk*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*], A. La Pergola [*A. La Pergola*], Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*] (referents), P. Kūris [*P. Kūris*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], E. Levits un A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*],

ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds [*L. A. Geelhoed*],
sekretārs H. fon Holšteins [*H. von Holstein*], sekretāra palīgs,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 11. janvārī,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 10. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, tā kā Dānijas iestādes nav nodevušas Komisijas rīcībā pašu resursus DKK 140 409,60 apmērā un atbilstošos nokavējuma procentus, kuri aprēķināti, sākot no 1999. gada 20. decembra, Dānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Kopienu tiesības, un it īpaši nav ievērojusi EKL 10. pantu, kā arī 2. un 8. pantu Padomes 1994. gada

31. oktobra Lēmumā 94/728/EK, *Euratom* par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 293, 9. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

2 No 2. panta 1. punkta Lēmumā 94/728, ar ko tika aizstāts Padomes 1988. gada 24. jūnija Lēmums 88/376/EEK, *Euratom* par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 185, 24. lpp.), izriet, ka Kopienu budžetā iekļautos pašu resursus veido:

— tā sauktie "tradicionālie" resursi [2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts], ko veido:

— nodokļi, prēmijas, papildu vai kompensācijas summas, papildu summas vai koeficienti un citas nodevas, ko Kopienu iestādes noteikušas vai kas tām jānosaka tirdzniecībai ar valstīm, kuras nav dalībvalstis, īstenojot kopējo lauksaimniecības politiku;

— kopējā muitas tarifa nodevas un citas nodevas, ko Kopienu iestādes noteikušas vai kas tām jānosaka saistībā ar tirdzniecību ar valstīm, kuras nav dalībvalstis;

— tā sauktie "PVN" resursi [2. panta 1. punkta c) apakšpunkts], ko rada visās dalībvalstīs spēkā esošās vienotās likmes piemērošana PVN aprēķina bāzei;

— tā sauktie "NKP" vai "papildu" resursi [2. panta 1. punkta d) apakšpunkts], ko rada tādas likmes piemērošana visu dalībvalstu NKP (nacionālā kopprodukta) summai, kuru paredzēts noteikt saskaņā ar budžeta kārtību, ņemot vērā visu citu ieņēmumu kopsummu.

3 Saskaņā ar minētā 2. panta 3. punktu, "iekasējot maksājumus, dalībvalstis patur 10 % no saskaņā ar 1. punkta a) un b) apakšpunktu samaksātajām summām". Saskaņā ar 2. panta 3. punktu Padomes 2000. gada 29. septembra Lēmumā 2000/597/EK, *Euratom* par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV L 253, 42. lpp.) šī procentuālā daļa tika palielināta līdz 25 % attiecībā uz summām, kas noteiktas pēc 2000. gada 31. decembra.

4 Lēmuma 94/728 8. pantā ir noteikts:

"1. Šī lēmuma 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētos Kopienu pašu resursus dalībvalstis iekasē saskaņā ar savu normatīvo un administratīvo aktu noteikumiem, ko vajadzības gadījumā pielāgo, lai tie atbilstu Kopienu noteikumos ietvertajām prasībām. Komisija regulāri izskata valstu noteikumus, kurus dalībvalstis tai dara zināmus, iesniedz dalībvalstīm pielāgojumus, kurus tā uzskata par vajadzīgiem, lai nodrošinātu minēto valstu noteikumu atbilstību Kopienu noteikumiem, un iesniedz ziņojumus budžeta lēmējiestādēm. Dalībvalstis nodod Komisijas rīcībā 2. panta 1. punkta a) līdz d) apakšpunktā paredzētos resursus.

2. [..] Padome ar vienprātīgu lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, pieņem noteikumus, kas vajadzīgi šā lēmuma piemērošanai, kā arī noteikumus, kas attiecas uz 2. un 5. pantā minēto ieņēmumu iekasēšanas kontroli, to nodošanu Komisijas rīcībā un izmaksāšanu." [Neoficiāls tulkojums]

5 Laikā, kad radās šajā lietā pastāvošie faktiskie apstākļi, noteikumi, uz kuriem ir norāde Lēmuma 94/728 8. panta 2. punktā, bija iekļauti Padomes 1989. gada 29. maija Regulā (EEK, *Euratom*) Nr. 1552/89 par Lēmuma 88/376 īstenošanu (OV L 155, 1. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 1996. gada 8. jūlija Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 1355/96 (OV L 175, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1552/89"), kas stājās spēkā 1996. gada 14. jūlijā.

6 Regulas Nr. 1552/89 otrajā apsvērumā ir noteikts, ka "Lēmuma 88/376/EEK, *Euratom* 2. pantā minētajiem pašu resursiem jābūt pieejamiem Kopienai [ievērojot visizdevīgākos nosacījumus] un tāpēc ir jānosaka kārtība, kādā Kopienām atvēlētos pašu resursus dalībvalstis nodod Komisijai". [Neoficiāls tulkojums]

7 Minētās regulas 2. panta 1. punktā un 1.a punktā ir noteikts:

"1. Šīs regulas piemērošanai Kopienas pašu resursu prasījumus, kas minēti Lēmuma 94/728/EK, *Euratom* 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, nosaka, līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos [iegrāmatošanu] un paziņošanu debitoram [parādniekam].

1.a Diena, kas jāņem vērā 1. punktā paredzētajai noteikšanai, ir diena, kurā izdara ierakstu muitas noteikumos paredzētajās norēķinu grāmatās.

[..]" [Neoficiāls tulkojums]

8 Tās pašas regulas 9. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka "saskaņā ar 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, ko Komisijas vārdā atver dalībvalsts kasē vai iestādē, ko tā norīkojusi [izraudzījusies]".

9 Regulas Nr. 1552/89 11. pants nosaka:

"Par visiem kavējumiem, izdarot ierakstus 9. panta 1. punktā minētajā kontā, attiecīgai dalībvalstij jāmaksā procenti, kuru likme atbilst par diviem punktiem paaugstinātai procentu likmei, ko attiecīgās dalībvalsts valūtas tirgū piemēro valsts īstermiņa kredīta operācijām brīdī, kad beidzies termiņš. Par katru kavējuma mēnesi šo likmi palielina par 0,25 punktiem. Palielināto likmi piemēro visam kavējuma periodam". [Neoficiāls tulkojums]

10 Minētās regulas 17. panta 1. un 2. punkts paredz:

"1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar 2. pantu noteiktajiem prasījumiem atbilstošā summa tiek nodota Komisijai, kā noteikts šajā regulā.

2. [Dalībvalstīm nav pienākuma] nodot Komisijas rīcībā noteiktajiem prasījumiem atbilstošās summas vienīgi tad, ja šīs summas nav iekasētas nepārvaramas varas (*force majeure*) dēļ. Turklāt dalībvalstis var neievērot šo pienākumu nodot Komisijai

šādas summas īpašos gadījumos, kad, pilnīgi izvērtējot konkrētā gadījumā attiecīgos apstākļus, ir acīmredzami, ka naudas piedziņa no tām neatkarīgu apstākļu dēļ nav iespējama ilgstošā laika posmā. [..]" [Neoficiāls tulkojums]

11 201. panta 1. un 2. punktā Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulā (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Muitas kodekss") attiecībā uz muitas parāda rašanos ir noteikts:

"1. Ievedmuitas parāds rodas:

a) laižot brīvā apgrozībā ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces

vai

b) nododot šādas preces pagaidu ievešanas procedūrā ar daļēju atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa.

2. Muitas parāds rodas attiecīgās muitas deklarācijas pieņemšanas brīdī."

12 Muitas kodeksa 204. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Ievedmuitas parāds rodas:

a) neizpildot kādu no pienākumiem, ko uzliek ievedmuitas nodoklim pakļaujamo preču pagaidu glabāšana vai tās muitas procedūras izmantošana, kurā tās nodotas,

vai

b) neievērojot kādu nosacījumu preču nodošanai šajā muitas procedūrā, vai pazeminātas ievedmuitas nodokļa likmes vai nulles likmes piemērošanai precēm sakarā ar to galapatēriņu,

gadījumos, kas nav minēti 203. pantā, ja vien netiek konstatēts, ka neizpildīšana nav būtiski iespaidojusi attiecīgās pagaidu glabāšanas vai muitas procedūras pareizu norisi.

2. Muitas parāds rodas vai nu brīdī, kad pienākums, kura neizpildīšana rada muitas parādu, netiek vairs pildīts, vai brīdī, kad preces tiek nodotas attiecīgajā muitas procedūrā, ja vēlāk tiek konstatēts, ka faktiski nav bijis izpildīts kāds nosacījums, kas regulē preču nodošanu attiecīgajā procedūrā ar pazeminātas ievedmuitas nodokļa likmes vai nulles likmes piemērošanu sakarā ar preču galapatēriņu."

13 Attiecībā uz muitas nodokļa summas iegrāmatošanu un paziņošanu parādniekam minētā kodeksa 217. pantā ir paredzēts:

"1. Ikvienu muitas parāda rezultātā radušos ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, turpmāk sauktu "nodokļa summa", muitas dienesti aprēķina, tiklīdz to rīcībā ir nepieciešamie dati, un ieraksta uzskaites dokumentos vai jebkurā citā līdzvērtīgā dokumentā (iegrāmatošana).

[..]

Muitas dienesti var atskaitīt nodokļa summu, kuru saskaņā ar 221. panta 3. punktu nav varēts darīt zināmu parādniekam pēc atvēlētā laika [paredzētā termiņa].

2. Dalībvalstis nosaka nodokļa summas iegrāmatošanas praktisko kārtību. Šī kārtība var atšķirties atkarībā no tā, vai muitas dienesti, ņemot vērā muitas parāda rašanās apstākļus, ir vai nav pārliecināti par to, ka minētās summas tiks samaksātas."

14 Tā paša kodeksa 218. pantā ir noteikts:

"1. Ja muitas parāds ir radies no tā, ka pieņemta deklarācija par precēm kādai muitas procedūrai, kura nav procedūra pagaidu ievešanai ar daļēju atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa vai jebkura darbība, kuras likumīgais spēks ir tāds pats kā

šādai pieņemšanai, tad muitas parādam atbilstošā summa iegrāmatojama, tiklīdz tā tiek aprēķināta, un ne vēlāk kā otrajā dienā pēc preču atlaišanas dienas.

[..]

3. Ja muitas parāds rodas apstākļos, kas nav minēti 1. punktā, attiecīgā nodokļa summa iegrāmatojama divu dienu laikā pēc datuma, kad muitas dienesti:

a) aprēķina attiecīgā nodokļa summu

un

b) nosaka parādnieku."

15 Muitas kodeksa 220. pantā ir paredzēts:

"1. Ja muitas parāda rezultātā radusies muitas nodokļa summa nav iegrāmatota saskaņā ar 218. un 219. pantu vai iegrāmatota zemākā apjomā nekā ir pēc likuma uzliekamā muitas nodokļa summa, tad nodokļa summa, kas jāsedz vai kas paliek vēl nesegta, iegrāmatojama divu dienu laikā pēc dienas, kurā muitas dienesti ir

noskaidrojuši lietas apstākļus un ir gatavi aprēķināt pēc likuma maksājamo muitas nodokļa summu un noteikt parādnieku (vēlāka iegrāmatošana). Šis termiņš var tikt pagarināts saskaņā ar 219. pantu.

2. [..] vēlāku iegrāmatošanu nedrīkst izdarīt, ja:

[..]

b) pēc likuma apliekamā muitas nodokļa summa kļūdaini iegrāmatota muitas dienestu kļūdas dēļ, kuru attaisnojošu iemeslu dēļ nav varējusi atklāt persona, kas atbild par samaksu, ja pēdējā rīkojusies labticīgi un ievērojusi visus spēkā esošos noteikumus par muitas deklarāciju;

[..]."

16 Minētā kodeksa 221. pantā ir noteikts:

"1. Muitas nodokļa summu, tiklīdz tā iegrāmatota, dara zināmu parādniekam saskaņā ar attiecīgajām procedūrām.

[..]

3. Paziņošana parādniekam nav vajadzīga pēc triju gadu termiņa izbeigšanās, skaitot no muitas parāda rašanās dienas. Tomēr, ja muitas dienesti nav varējuši aprēķināt precīzu pēc likuma maksājamo summu tādas darbības rezultātā, kas var būt par pamatu kriminālvajāšanai, šādu paziņošanu var izdarīt pēc triju gadu termiņa beigām, ciktāl to ļauj spēkā esošie noteikumi."

17 869. pants Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 (OV L 253, 1. lpp.), paredz:

"Muitas dienesti paši nolemj neizdarīt vēlāku neiekasēto nodokļu iegrāmatošanu šādos gadījumos:

[..]

b) ja šie dienesti uzskata, ka [Muitas] kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktā izklāstītie nosacījumi ir izpildīti, ar noteikumu, ka summa, ko kļūdas dēļ no tirgus dalībnieka attiecīgā gadījumā neiekasē par vairākām ievešanas vai izvešanas darbībām, ir mazāka par [EUR] 2000;

[..]."

18 1. panta 5. punktā Komisijas 1998. gada 29. jūlija Regulā (EK) Nr. 1677/98, ar ko groza Regulu Nr. 2454/93 (OV L 212, 18. lpp.), iepriekš minētā 869. panta b) punktā iekļautā frāze "[EUR] 2000" tika aizstāta ar frāzi "[EUR] 50 000".

19 Regulas Nr. 2454/93 871. panta pirmajā daļā ir noteikts:

"Gadījumos, kas nav 869. pantā minētie gadījumi un kuros muitas dienesti vai nu uzskata, ka Kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētie nosacījumi ir izpildīti, vai arī šaubās par minētajos noteikumos iekļauto kritēriju piemērojamību konkrētam gadījumam, šie dienesti attiecīgo gadījumu nodod izskatīšanai Komisijai, lai tas tiktu atrisināts saskaņā ar 872. līdz 876. pantā izklāstīto procedūru [..]."

20 Šīs pašas regulas 873. panta pirmajā daļā ir noteikts:

"Pēc apspriedes ar ekspertu grupu, ko veido visu dalībvalstu pārstāvji, kuri sanāk Komitejā konkrētā gadījuma izskatīšanai, Komisija pieņem lēmumu par to, vai konkrētos apstākļos ir pieļaujama attiecīgo nodokļu vēlāka neiegrāmatošana."

Prāvas rašanās fakti

21 Kāds Dānijas uzņēmums (turpmāk tekstā — "importētājuzņēmums") Dānijā no Ķīnas importēja saldētus zirņus ar ēdamām pākstīm. Līdz 1995. gada beigām šīs preces pirms to atmuitošanas tika pārdotas kādam Dānijas vairumtirgotājam, kas

uzņēmās iesniegt muitas deklarāciju. Šim vairumtirgotājam bija izsniegta atļauja (preču) realizēšanai galapatēriņam konkrētajā valstī, pamatojoties uz kuru viņam tika piemērota nulles ievedmuitas likme, jo preces bija paredzētas galapatēriņam.

22 Sākot no 1996. gada 1. janvāra, importētājuzņēmums pats kārtoja atmuitošanas formalitātes. Ballerupas [*Ballerup*] (Dānija) muitas dienesti pieņēma šī uzņēmuma iesniegtās muitas deklarācijas, nepārbaudot, vai tam ir izsniegta atļauja attiecīgo preču realizēšanai galapatēriņam konkrētajā valstī, un turpināja piemērot nulles ievedmuitas likmi.

23 1997. gada 12. maijā Veiles [*Vejle*] (Dānija) muitas dienesti konstatēja, ka importētājuzņēmumam nebija minētās atļaujas un izdarīja grozījumus divās muitas deklarācijās, piemērojot [ievedmuitas] likmi 16,8 % apmērā. Importētājuzņēmums tajā pašā dienā vērsās Ballerupas muitas dienestos, kas laboja minētos grozījumus un no jauna piemēroja nulles likmi, nepieprasot uzrādīt atļauju preču realizēšanai galapatēriņam konkrētajā valstī.

24 Vēlāk pārbaudot divdesmit piecas deklarācijas, kas iesniegtas laika posmā no 1996. gada 9. februāra līdz 1997. gada 24. oktobrim, kompetentie muitas dienesti konstatēja, ka importētājuzņēmumam nebija atļaujas, kas vajadzīga, lai tam varētu piemērot galapatēriņa režīmu. Tie pieprasīja šim uzņēmumam samaksāt neiekasēto ievedmuitu DKK 509 707,30 apmērā (proti, apmēram EUR 69 000).

25 Konstatējuši, ka 1997. gada 12. maijā izdarītajos grozījumos veiktie labojumi varēja uzņēmumam radīt tiesisko paļāvību, ka piemērotā muitas procedūra ir pareiza, Dānijas muitas dienesti vērsās Komisijā, lai uzzinātu, vai atbilstoši Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktam ir pamats vēlāk neiegrāmatot ievedmuitu,

kura uzņēmumam pieprasīta saistībā ar deklarācijām, kas iesniegtas pēc minētā datuma, un kuras apmērs ir DKK 140 409,60 (proti, gandrīz EUR 19 000). Ar 1999. gada 19. jūlija lēmumu Komisija sniedza apstiprinošu atbildi.

26 Savā lēmumā Komisija atzina, ka labojumi, ko Ballerupas muitas dienesti 1997. gada 12. maijā izdarīja grozījumos, ko veikuši Veiles muitas dienesti, bija jāuzskata par kompetento Dānijas iestāžu pieļautu kļūdu, ko ieinteresētā persona nevarēja pienācīgi atklāt.

27 Ar 1999. gada 21. oktobra vēstuli Komisija aicināja Dānijas iestādes nodot tās rīcībā pašu resursus DKK 140 409,60 apmērā vēlākais pirmajā darbdienā pēc 19. datuma otrajā mēnesī pēc minētās vēstules nosūtīšanas, proti, 1999. gada 20. decembrī, brīdinot, ka termiņa neievērošanas gadījumā tiks piemēroti spēkā esošajā Kopienas tiesiskajā regulējumā paredzētie nokavējuma procenti. Ar 1999. gada 15. decembra vēstuli Dānijas valdība atteicās nodot Komisijas rīcībā minēto summu.

28 Komisija uzsāka EKL 226. pantā paredzēto procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi. Pēc tam, kad Komisija bija lūgusi Dānijas Karalisti iesniegt savus apsvērumus, tā 2001. gada 6. aprīlī izdeva argumentētu atzinumu, aicinot šo dalībvalsti veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai minēto lūgumu izpildītu divu mēnešu termiņā, skaitot no tā paziņošanas.

29 Tā kā Komisija nebija apmierināta ar atbildi, kas sniegta uz tās argumentēto atzinumu, tā iesniedza šo prasību.

Par pieņemamību

30 Precizējot, ka atbilstoši Reglamenta 92. panta 2. punktam Tiesai pēc savas ierosmes ir jāpārbauda prasības pieņemamība, Vācijas valdība norāda, ka šīs lietas izskatīšana nav Tiesas kompetencē.

31 Šai prasībai vajadzētu būt prasībai par zaudējumu atlīdzību, kas balstīta uz Muitas kodeksa pārkāpumu. Ņemot vērā, ka šāda prasība nav paredzēta EK līguma sistēmā, šādas prasības ir piekritīgas Dānijas tiesām atbilstoši EKL 240. pantam.

32 Šajā sakarā ir jānorāda, ka savā prasībā Komisija pārmet Dānijas Karalistei, ka tā nav nodevusi Komisijas rīcībā attiecīgos pašu resursus un atbilstošos nokavējuma procentus, pārkāpjot Lēmuma 94/728 un Regulas Nr. 1552/89 noteikumus.

33 Ar šo prasību Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka Dānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumu, ko tai uzliek Kopienu tiesības, nevis piespriest šai dalībvalstij atlīdzināt zaudējumus un samaksāt procentus.

34 No tā izriet, ka prasība ir pieņemama.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

35 Komisija apgalvo, ka tradicionālie pašu resursi Lēmuma 94/728 2. panta nozīmē pastāv, tiklīdz ir radies muitas parāds, un ka tādējādi Komisijas rīcībā atbilstoši minētā lēmuma 8. panta 1. punktam bija jānodod DKK 140 409,60 liela summa. Līdz ar to gadījumā, ja nav atļaujas, kas vajadzīga, lai personai varētu piemērot galapatēriņa režīmu, no Regulas Nr. 1552/89 2. panta izriet, ka Dānijas iestādēm ir jānosaka, ka Kopienām ir šo resursu prasījuma tiesības, kā arī pareizi jāpiemēro muitas noteikumi, iekasējot ievedmuitu.

36 Komisija precizē — tas, ka kādam uzņēmumam nav jāmaksā muitas nodokļi atbilstoši Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktam, nekādā veidā neietekmē to, vai dalībvalstij pašai ir jāiemaksā Kopienai attiecīgā summa. Muitas kodekss reglamentē tikai attiecības starp tirgus dalībniekiem un tām valsts iestādēm, kuras ir atbildīgas par tradicionālo pašu resursu iekasēšanu Kopienas vārdā. Attiecības starp Kopienu un dalībvalstīm reglamentē noteikumi, kas attiecas uz Kopienu finansēšanas sistēmu, proti, Lēmums 94/728, Regulas Nr. 1552/89 piemērošanas noteikumi un vispārīgie pienākumi, kas izriet no EKL 10. panta.

37 Kaut arī starp šīm abām normu kopām pastāv tikai tīri tehniska saikne, jo Regulā Nr. 1552/89 ir norāde uz posmiem, kas atbilstoši Muitas kodeksam tiek ievēroti saistībā ar muitas parāda rašanos un iekasēšanu, šīs norādes tomēr neietekmē valsts iestāžu finansiālo atbildību pret Kopienu par kļūdām, ko tās pieļauj tradicionālo pašu

resursu iekasēšanā. Ja dalībvalsts neiekasē minētos resursus, to ar attiecīgiem nosacījumiem var atbrīvot no šo resursu nodošanas Komisijas rīcībā tikai saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 17. pantu.

38 Regulas Nr. 1552/89 2. pantā iekļautā norāde uz Muitas kodeksu, it īpaši uz tā saukto muitas parāda "iegrāmatošanas" posmu, noteikti jāsaprot kā norāde uz objektīviem nosacījumiem, kas minētajā kodeksā izvirzīti, lai varētu veikt iegrāmatošanu, nevis kā norāde uz to, ka ir jānoskaidro, vai valsts iestādes attiecīgajā gadījumā faktiski ir veikušas iegrāmatošanu.

39 Dānijas valdība atzīst — no EKL 10. pantā paredzētā lojalitātes principa izriet, ka dalībvalstīm, efektīvi organizējot savu pārvaldi, ir pienākums nodrošināt, ka pašu resursi tiek pareizi iekasēti un nodoti Kopienu rīcībā tās noteiktajos termiņos. Ja dalībvalstis neievēro šo lojalitātes pienākumu, Komisija pret dalībvalstīm var iesniegt prasību sakarā ar pienākumu neizpildi par nepienācīgu pašu resursu iekasēšanas pārvaldību.

40 Tomēr jautājums, kas rodas šajā lietā, attiecas uz to, kam ir jāatlīdzina zaudētie pašu resursi, kas nav iegūti administratīvu kļūdu rezultātā, no kurām nevar izvairīties, lai cik kvalitatīva un efektīva arī nebūtu administratīvā aparāta organizācija.

41 Šajā sakarā Dānijas valdība norāda, ka saskaņā ar taisnīguma principu Kopiena atlīdzina zaudētos pašu resursus, kas nav iegūti administratīvu kļūdu rezultātā.

42 Šī valdība apgalvo, ka no Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunkta izriet, ka nodokļu iegrāmatošanu neveic un tādējādi arī tos neiekasē vēlāk, ja ir izpildīti minētajā pantā norādītie nosacījumi. Ja iegrāmatošana netiek veikta, nav summas, kas iegrāmatota saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 2. panta noteikumiem, un tādējādi nav arī Kopienas pašu resursu prasījumu.

43 Visbūtiskākais apstāklis, kas norāda uz to, ka pastāv saikne starp Muitas kodeksu un noteikumiem, kas reglamentē pašu resursus, ir tas, ka atbilstoši Regulas Nr. 2454/93 871. un 873. pantam Komisija var noteikt, vai dalībvalstis var atteikties pieprasīt, lai uzņēmumi samaksā ievedmuitu saskaņā ar Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Jāpieņem, ka tas, vai dalībvalstis var nepieprasīt uzņēmumam samaksāt ievedmuitu, ir jāizlemj Komisijai, jo ievedmuitas neiekasēšanas rezultātā Komisija zaudē pašu resursus.

44 Beļģijas valdība apgalvo, ka pretēji tam, ko apstiprina Komisija, Regulas Nr. 1552/89 2. panta 1. un 1.a punkts jāaplūko kopā ar Muitas kodeksu, pretējā gadījumā šis pants pilnībā zaudētu savu nozīmi.

45 Minētā valdība turklāt atgādina, ka no Regulas Nr. 2454/93 869. un 871. panta izriet, ka dalībvalstīm, kas šaubās par to, kāda ir Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktā norādīto kritēriju piemērojamība, ir iespēja nodot šo lietu izskatīšanai Komisijai, ja attiecīgais muitas parāds nepārsniedz EUR 50 000, un pienākums nodot šo jautājumu izskatīšanai Komisijai, ja minētais parāds pārsniedz šo summu.

46 Ja iestāde, kas lemj par kādas dalībvalsts iestādes pieļautu kļūdu, vēl arī izlemtu jautājumu par šīs dalībvalsts finansiālo atbildību šīs pašas rīcības dēļ, ko minētā iestāde kvalificējusi kā kļūdu, tiktu pārkāptas normas, kas balstītas uz objektivitāti. Šāda pilnvaru koncentrācija ļautu apšaubīt šo lēmumu objektivitāti, jo rezultātā pašu resursi tiktu nodoti Komisijas rīcībā, lai arī kāds būtu lēmums.

47 Vācijas valdība attiecībā uz Muitas kodeksu un noteikumiem, kas reglamentē pašu resursus, norāda, ka minētā kodeksa 217.–219. pants sīki reglamentē ievedmuitas un izvedmuitas iegrāmatošanu. Šī [iegrāmatošana], ko veic tikai muitas iestāde, galvenokārt kalpo tam, lai sekmētu nodokļu iekasēšanu Komisijas vārdā. Tieši šī iemesla dēļ Regulas Nr. 1552/89 2. pantā ierakstīšana uzskaites dokumentos vai iegrāmatošana ir ņemta par atskaites punktu. Savukārt tirgus dalībniekus šie noteikumi ietekmē tikai netieši, jo tie nevar pieprasīt, lai nodokļu summa, kas radusies, tiktu ierakstīta uzskaites dokumentos.

48 Itālijas valdība norāda, ka no tik plašas un vispārīgas normas kā EKL 10. pants nav iespējams secināt, ka dalībvalstīm būtu uzlikts pienākums, uz kādu norāda Komisija.

49 Regulas Nr. 1552/89 17. pants ļauj domāt, ka attiecīgais kredīts jau ir iegrāmatots un ka tādējādi dalībvalsts ir atbildīga tikai par iespējamiem trūkumiem jau noteikto nodokļu iekasēšanā. Šis noteikums nereglamentē situāciju, par kuru ir runa šajā prāvā, kad nodokļi nav iegrāmatoti valsts iestāžu pieļautas kļūdas dēļ, kuras rezultātā Komisija ir pieņēmusi lēmumu atbrīvot [uzņēmumu] no nodokļu samaksas, ņemot vērā tiesisko paļāvību Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta nozīmē.

50 Nīderlandes valdība norāda, ka nekāda dalībvalsts atbildība, pamatojoties uz kuru tai šajā situācijā būtu pienākums nodot Komisijas rīcībā summas, ko nevarētu iekasēt vēlāk, Lēmumā 94/728 nav paredzēta un no tā nevar izrietēt. Lai šāda atbildība varētu iestāties, ir nepieciešams skaidrs noteikums, kas paredzēts atbilstošajā tiesiskajā regulējumā.

51 Muitas kodekss, aplūkojot to vienlaicīgi ar Regulu Nr. 1552/89 un Lēmumu 94/728, neparedz noteikumus attiecībā uz gadījumu, kad iegrāmatošana nav veikta minētā kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētajos apstākļos.

52 Portugāles valdība norāda, ka Kopienām pašu resursu prasījuma tiesības nerodas muitas parāda rašanās brīdī, bet gan brīdī, kad ir izpildīti muitas tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi par nodokļa summas iegrāmatošanu un paziņošanu parādniekam un kad atbilstoši Regulas Nr. 1552/89 2. pantam var uzskatīt, ka šādas prasījuma tiesības ir noteiktas. Ja šīs prasījuma tiesības nav noteiktas vai ja šādi noteiktās prasījuma tiesības ir atceltas, attiecīgās iestādes pieļauto kļūdu rezultātā neiekasēto summu Komisija nevarētu pieprasīt samaksāt atbilstoši Regulai Nr. 1552/89, jo šīs summas varētu piedzīt vienīgi kā zaudējumu atlīdzību un procentu samaksu, ja tas ir paredzēts Kopienu tiesībās.

53 Zviedrijas valdība apgalvo, ka Lēmuma 94/728 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 3. punkta noteikumi skaidri liecina par to, ka tieši Kopienas var pieprasīt samaksāt muitas nodokļus. Tieši šādā veidā rodas katra muitas nodokļu parādnieka muitas parāds Kopienām. Attiecīgā dalībvalsts nekādā veidā nav iesaistīta šajās kreditora un parādnieka attiecībās. Dalībvalstu uzdevums ir tikai nodrošināt, ka Kopienu vārdā tiek iekasēti tām maksājamie parādi. To apstiprina fakts, ka nevis dalībvalstij, bet gan Komisijai ir tiesības izlemt, vai noteikt muitas parādu gadījumā, par kādu ir runa šajā prāvā.

Tiesas vērtējums

54 Pakārtoti ir jāatgādina — kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 7. punktā — ka no EKL 268. panta trešās daļas, saskaņā ar kuru ieņēmumiem un izdevumiem budžetā ir jābūt līdzsvarā, izriet, ka pašu resursu ieņēmumu deficīts jākompensē vai nu no citiem pašu resursiem, vai arī veicot pielāgojumus izdevumos.

55 Turklāt jāatgādina — kā izriet no Lēmuma 94/728 8. panta 1. punkta — minētā lēmuma 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētos Kopienu pašu resursus iekasē dalībvalstis, un tām ir pienākums Kopienu pašu resursus nodot Komisijas rīcībā. Iekasējot maksājumus, dalībvalstis atbilstoši tā paša lēmuma 2. panta 3. punktam patur 10 % no saskaņā ar šī paša panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu samaksātajām summām; šī procentuālā daļa vēlāk tika palielināta līdz 25 % no summām, kas noteiktas pēc 2000. gada 31. decembra atbilstoši Lēmuma 2000/597 2. panta 3. punktam.

56 Turklāt jānorāda, ka šajā gadījumā ne muitas parāda esamība, ne attiecīgās summas apmērs netiek apstrīdēts.

57 Regulas Nr. 1552/89 2. panta 1. punktā ir precizēts, ka dalībvalstīm jānosaka Kopienu pašu resursu prasījuma tiesības, "ja ir izpildīti muitas tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi saistībā ar muitas summas iegrāmatošanu un paziņošanu parādniekam".

58 No šī noteikuma izriet, ka dalībvalstu pienākums noteikt Kopienu pašu resursu prasījuma tiesības rodas, tiklīdz ir izpildīti minētie muitas tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi, un ka tādējādi nav nepieciešams, lai iegrāmatošana būtu faktiski notikusi.

59 Kā izriet no Muitas kodeksa 217., 218. un 221. panta, šie nosacījumi ir izpildīti, ja muitas dienestu rīcībā ir vajadzīgie dati un tādējādi tie var aprēķināt muitas parāda summu un noteikt parādnieku (šajā sakarā skat. 2005. gada 14. aprīļa spriedumus lietā C-460/01 Komisija/Nīderlande, Krājums, I-2613. lpp., 71. punkts, un lietā C-104/02 Komisija/Vācija, Krājums, I-2689. lpp., 80. punkts).

60 Šajā sakarā jāatgādina, ka dalībvalstīm ir pienākums noteikt Kopienu pašu resursu prasījuma tiesības (skat. 1991. gada 16. maija spriedumu lietā C-96/89 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-2461. lpp., 38. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Vācija, 45. punkts). Regulas Nr. 1552/89 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tā, ka dalībvalstis nevar izvairīties no parādu noteikšanas, pat ja tās šos parādus

apstrīd, lai nepieļautu, ka dalībvalsts rīcība izjauc Kopienu finansiālo līdzsvaru (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 1991. gada 16. maija spriedumu lietā Komisija/ Nīderlande, 37. punkts, un 2000. gada 15. jūnija spriedumu lietā C-348/97 Komisija/ Vācija, *Recueil*, I-4429. lpp., 64. punkts).

61 No tā izriet, ka dalībvalstīm ir jānosaka Kopienu pašu resursu prasījuma tiesības, tiklīdz to muitas iestādes var aprēķināt muitas parāda apmēru un noteikt parādnieku.

62 Šo secinājumu neatceļ Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunkts. Šī noteikuma mērķis ir aizsargāt parādnieka tiesisko paļāvību uz to, ka visi lēmumā par muitas nodokļu vēlāku iegrāmatošanu vai neiegrāmatošanu iekļautie elementi ir pamatoti (attiecībā uz 5. panta 2. punktu Padomes 1979. gada 24. jūlija Regulā (EEK) Nr. 1697/79 par tās ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļu "vēlāku" iekasēšanu, kas no parādnieka netika pieprasīti par precēm, kuras deklarētas atbilstoši muitas režīmam, kas uzliek pienākumu maksāt šādus nodokļus (OV L 197, 1. lpp.), kurā paredzētie noteikumi iekļauti Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktā, skat. 1991. gada 27. jūnija spriedumu lietā C-348/89 *Mecanarte*, *Recueil*, I-3277. lpp., 19. punkts, un 2002. gada 14. novembra spriedumu lietā C-251/00 *Ilumitrónica*, *Recueil*, I-10433. lpp., 39. punkts). Šis noteikums reglamentē gadījumus, kad dalībvalstu muitas dienesti nevar veikt attiecīgo nodokļu vēlāku iegrāmatošanu un tādējādi arī nevar tos vēlāk atgūt, bet tas neatbrīvo dalībvalstis no pienākuma noteikt Kopienu pašu resursu prasījuma tiesības.

63 To, ka starp normām, kas attiecas uz pienākumu noteikt Kopienu pašu resursu prasījuma tiesības, un normām, kuras attiecas uz dalībvalstu iespēju iekasēt

nodokļus, pastāv šāda atšķirība, Tiesa atzina jau 1999. gada 7. septembra spriedumā lietā C-61/98 *De Haan* (*Recueil*, I-5003. lpp.). Kaut arī tādēļ, ka valsts muitas iestādes nav ievērojušas Kopienas muitas tiesiskajā regulējumā paredzētos termiņus, attiecīgajai dalībvalstij var pieprasīt saistībā ar pašu resursu nodošanu maksāt nokavējuma procentus Kopienām, šādas neievērošanas rezultātā nevar apšaubīt ne to, ka muitas parāds ir jāmaksā, ne arī šo iestāžu tiesības iekasēšanu veikt vēlāk, ievērojot trīs gadu termiņu, kas paredzēts Muitas kodeksa 221. panta 3. punktā, kā izriet no iepriekš minētā sprieduma lietā *De Haan* 34. punkta. Tāpat arī, ja kādas dalībvalsts muitas iestāžu pieļautas kļūdas rezultātā parādniekam nav jāmaksā attiecīgo nodokļu summa, nevajadzētu apšaubīt attiecīgās dalībvalsts pienākumu maksāt nokavējuma procentus, kā arī prasījumi, kas bija jānosaka saistībā ar pašu resursu nodošanu.

64 Attiecībā uz Dānijas un Beļģijas valdības argumentu, kas balstīts uz to, ka Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 2454/93 871. un 873. pantā paredzēto procedūru bija piekritusi, ka tiek piemērots Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunkts, jānorāda, ka minētā procedūra neattiecas uz dalībvalstu pienākumu noteikt Kopienu pašu resursu prasījumus. Regulas Nr. 2454/93 871. un 873. panta mērķis ir nodrošināt Kopienu tiesību vienveidīgu piemērošanu (šajā sakarā skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *Mecanarte* 33. punktu), kā arī aizsargāt parādnieka tiesisko paļāvību saskaņā ar Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunktu (skat. šī sprieduma 62. punktu).

65 Turklāt apstāklis, ka Kopienu finansiālās intereses neskar Regulas Nr. 2454/93 871. un 873. pantā paredzētā procedūra, jo Kopienu attiecīgo pašu resursu prasījumi ir jānosaka jebkurā gadījumā, nodrošina, ka Komisija minētajā procedūrā var rīkoties kā neieinteresēta un objektīva persona.

66 Tāpat saskaņā ar Regulas Nr. 1552/89 17. panta 1. un 2. punktu dalībvalstīm ir jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai Komisijas rīcībā tiktu nodotas summas, kuras atbilst nodokļiem, kas noteikti atbilstoši šīs pašas regulas 2. pantam. Dalībvalstis no šī pienākuma ir atbrīvotas tikai tad, ja iekasēšanu nav iespējams veikt nepārvaramas varas dēļ vai ja izrādās, ka no tām neatkarīgu apstākļu dēļ naudas piedziņa noteikti nav iespējama.

67 No Tiesas judikatūras izriet, ka starp pienākumu noteikt Kopienu pašu resursus, pienākumu tos noteiktajā termiņā ierakstīt Komisijas kontā un pienākumu samaksāt nokavējuma procentus pastāv nedalāma saikne; nokavējuma procenti ir jāmaksā neatkarīgi no tā, kāda iemesla dēļ šie resursi Komisijas kontā ir ierakstīti ar nokavējumu. No tā izriet, ka nav jānošķir gadījumi, kad dalībvalsts ir noteikusi pašu resursus, tos nesamaksājot, un gadījumi, kad tā prettiesiski šos resursus nav noteikusi, pat ja nav noteikts konkrēts termiņš (skat. it īpaši iepriekš minēto 1991. gada 16. maija spriedumu lietā Komisija/Nīderlande, 38. punkts).

68 Tādējādi dalībvalstīm ir jānosaka Kopienu pašu resursu prasījuma tiesības, tiklīdz to muitas iestāžu rīcībā ir vajadzīgie dati un tās var aprēķināt muitas nodokļu parāda summu un noteikt parādnieku neatkarīgi no tā, vai ir izpildīti kritēriji Muitas kodeksa 220. panta 2. punkta b) apakšpunkta piemērošanai un vai līdz ar to attiecīgo muitas nodokļu iegrāmatošanu un iekasēšanu var veikt vēlāk. Šajos apstākļos, ja nav izpildīts neviens no Regulas Nr. 1552/89 17. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, dalībvalsts, kas nenosaka Kopienu pašu resursu prasījumus un atbilstošo summu nenodod Komisijas rīcībā, nepilda pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Kopienu tiesībām un it īpaši Lēmuma 94/728 2. un 8. pantu.

69 Attiecībā uz EKL 10. pantu, uz kuru ir atsaukusies Komisija, nevar konstatēt, ka šajā pantā paredzētā vispārējo pienākumu neizpilde atšķirtos no konstatētās to īpašo Kopienu pienākumu neizpildes, kas Dānijas Karalistei bija uzlikti saskaņā ar Lēmuma 94/728 2. un 8. pantu.

70 Tādējādi jāsecina — tā kā Dānijas iestādes nav nodevušas Komisijas rīcībā pašu resursus DKK 140 409,60 apmērā un atbilstošos nokavējuma procentus, kas aprēķināti, sākot no 1999. gada 20. decembra, Dānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kuri tai uzlikti ar Kopienu tiesībām, un, konkrēti, nav ievērojusi Lēmuma 94/728 2. un 8. pantu.

Par tiesāšanās izdevumiem

71 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Dānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums nav labvēlīgs, tad jāpiespriež Dānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar tā paša Reglamenta 69. panta 4. punkta pirmo daļu dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) tā kā Dānijas iestādes nav nodevušas Komisijas rīcībā pašu resursus DKK 140 409,60 apmērā un atbilstošos nokavējuma procentus, kas aprēķināti, sākot no 1999. gada 20. decembra, Dānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kuri tai uzlikti ar Kopienu tiesībām, un, konkrēti, nav ievērojusi 2. un 8. pantu Padomes 1994. gada 31. oktobra Lēmumā 94/728/EK, *Euratom* par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu;

2) Dānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Beļģijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Itālijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Portugāles Republika un Zviedrijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]